KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2015/2177

(2015. gada 20. novembris),

ar kuru naftas un gāzes izpētei Portugālē piemēro atbrīvojumu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs

(izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 8043)

(Autentisks ir tikai teksts portugāļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs ([1]), un jo īpaši tās 30. panta 4. punktu,

ņemot vērā pieprasījumu, ko iesniedza *ENI PORTUGAL B.V.* 2015. gada 28. jūlija e-pasta vēstulē,

tā kā:

I. **FAKTI**

(1) Uzņēmums *ENI PORTUGAL B.V.* (turpmāk "pieprasījuma iesniedzējs") 2015. gada 28. jūlijā e-pasta vēstulē iesniedza Komisijai oficiālu pieprasījumu atbilstīgi 35. panta 1. punktam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/25/ES ([2]). Pieprasījumam bija pievienota argumentēta un ar pierādījumiem pamatota nostāja, ko 2015. gada 16. jūlijā pieņēma Portugāles Konkurences iestāde. Minētajā pieprasījumā Komisijai lūgts noteikt, ka Direktīvas 2004/17/EK noteikumus un tajā paredzētās iepirkuma procedūras nav piemērojamas naftas un gāzes izpētei Portugālē.

II. **TIESISKAIS REGULĒJUMS**

(2) Direktīva 2004/17/EK līdz tās atcelšanai attiecas uz naftas un gāzes izpētes līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, ja vien šai darbībai nav noteikts atbrīvojums saskaņā ar minētās direktīvas 30. pantu. Tomēr no procedūras viedokļa Direktīvas 2014/25/ES noteikumus piemēro atbrīvojuma pieprasījumiem, jo atbrīvojuma piešķiršanas materiālie nosacījumi paliek nemainīgi pēc būtības.

(3) Saskaņā ar Direktīvas 2004/17/EK 30. pantu minētā direktīva neattiecas uz līgumiem, kas paredzēti, lai dotu tiesības veikt kādu no minētās direktīvas 3.–7. pantā nosauktajām darbībām, ja dalībvalstī, kurā attiecīgo darbību veic, uz to attiecas tieša konkurence tirgos, piekļuve kuriem nav ierobežota. To, vai uz kādu darbību attiecas tieša konkurence, novērtē, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un ņemot vērā attiecīgās nozares īpatnības. Piekļuvi tirgum uzskata par neierobežotu, ja attiecīgā dalībvalsts ir īstenojusi un piemērojusi Direktīvas 2004/17/EK XI pielikumā minētos Savienības tiesību aktus par konkrētā tirgus atvēršanu. Saskaņā ar minētā XI pielikuma G. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/22/EK ([3]) ir attiecīgais Savienības tiesību akts par naftas vai gāzes izpētes un ieguves tirgus atvēršanu.

([1]) OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīva 94/22/EK par atļauju piešķiršanas un izmantošanas noteikumiem ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei (OV L 164, 30.6.1994., 3. lpp.).

(4) Portugāle ir transponējusi ([4]) un piemērojusi Direktīvu 94/22/EK. Tāpēc piekļuve naftas vai gāzes izpētes un ieguves tirgum ir uzskatāma par neierobežotu atbilstīgi Direktīvas 2004/17/EK 30. panta 3. punkta pirmajai daļai.

(5) Lai novērtētu, vai attiecīgā darbība ir pakļauta tiešai konkurencei tirgos, uz kuriem attiecas šis lēmums, jāņem vērā galveno dalībnieku tirgus daļa un šo tirgu koncentrācijas līmenis.

(6) Šis lēmums neskar konkurences noteikumu piemērošanu.

III. **NOVĒRTĒJUMS**

(7) Pieprasījuma iesniedzējs ir līgumslēdzējs Direktīvas 2004/17/EK 2. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē. Pieprasījuma iesniedzēju nevar kvalificēt kā līgumslēdzēju iestādi vai publisku uzņēmumu. Tas nodarbojas ar naftas un gāzes izpēti, kas ir viena no Direktīvas 2004/17/EK 7. pantā minētajām darbībām. Turklāt tas darbojas, pamatojoties uz īpašām tiesībām, kas iegūtas 2014. gada 18. decembrī. Šīs īpašās tiesības veido pieprasījuma iesniedzēja iegūtie koncesijas līgumi par blokiem "*Santola*", "*Lavagante*" un "*Gamba*". Sākotnējie koncesijas līgumi tika parakstīti 2007. gada 1. februārī starp Portugāles valsti, no vienas puses, un *Harman Resources Ltd*. (80 %), *Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.* (*Galp*) (10 %) un *Partex Oil and Gas (Holdings) Corporation* (10 %), no otras puses. 2010. gada 25. martā koncesijas līgumi tika piešķirti *Petrobras International Baspetro B.V.* (50 %) un *Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.* (*Galp*) (50 %). Visbeidzot, ar grozījumiem, kas izdarīti 2014. gada 18. decembrī, minētās līgumsaistības uzņēmās *Eni Portugal B.V.* (70 %) un *Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.* (*Galp*) (30 %).

(8) Pieprasījums attiecas tikai uz naftas un gāzes izpēti. *Eni Portugal B.V.* un *Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp)* ir apvienojušies kopuzņēmumā, kurā pieprasījuma iesniedzējs ir projekta operators un ir atbildīgs par izpēti, novērtēšanu, attīstīšanu, ražošanu un ekspluatācijas izbeigšanu. Pieprasījuma iesniedzējs ir atbildīgs par visiem iepirkumiem, kas nepieciešami, lai attīstītu izpētes un ieguves darbības.

(9) Saskaņā ar iedibināto Komisijas praksi ([5]) būtu jāuzskata, ka naftas un dabasgāzes izpēte veido vienotu produktu tirgu, jo izpētes sākumā nav iespējams noteikt, vai izpētes rezultātā tiks atrasta nafta vai dabasgāze. Turklāt saskaņā ar šādu praksi būtu jāuzskata, ka attiecīgais tirgus ģeogrāfiskā ziņā aptver visu pasauli. Tā kā nekas neliecina, ka šajā gadījumā tirgus ģeogrāfiskais tvērums būtu atšķirīgs, šajā lēmumā tas būtu jāsaglabā.

(10) To uzņēmumu tirgus daļas, kuri veic izpēti, var aprēķināt, izmantojot trīs mainīgos lielumus – kapitālizdevumus, pierādītās rezerves un gaidāmo ieguves apjomu.

(11) Kapitālizdevumu izmantošana, lai izmērītu uzņēmumu tirgus daļas izpētes tirgū, tomēr ir atzīta par nepiemērotu, kam par iemeslu bija tas, ka vajadzīgo investīciju summas dažādos ģeogrāfiskajos apgabalos ir atšķirīgas. Uzņēmumu tirgus daļu novērtēšanai šajā nozarē parasti izmanto abus pārējos parametrus – pierādītās rezerves un gaidāmo ieguves apjomu ([6]).

([4]) 26. aprīļa Dekrētlikums Nr. 109/94 (*Decreto-Lei n.º 109/94 de 26 de Abril*); 5. septembra Ministra rīkojums Nr. 790/94 (*Portaria n.º 790/94 de 5 de Septembro*).

([5]) Sk. Komisijas 1999. gada 29. septembra Lēmumu 2004/284/EK, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu un EEZ līgumu (Lieta Nr. IV/M.1383 – *Exxon/Mobil*) (OV L 103, 7.4.2004., 1. lpp.); Komisijas 1999. gada 29. septembra Lēmumu 2001/45/EK, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu un EEZ līgumu (Lieta Nr. IV/M.1532 – *BP Amoco/Arco*) (OV L 18, 19.1.2001., 1. lpp.); Komisijas 2002. gada 6. marta lēmumu, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu (lieta Nr. COMP/M.2681 – *CONOCO/PHILIPS PETROLEUM*) (OV C 79, 3.4.2002., 12. lpp.); Komisijas 2003. gada 20. novembra lēmumu, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu (Lieta Nr. COMP/M.3294 – *EXXONMOBIL/BEB*) (OV C 8, 13.1.2004., 7. lpp.); Komisijas 2007. gada 3. maija lēmumu, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu (Lieta Nr. COMP/M.4545 – *STATOIL/HYDRO*) (OV C 130, 12.6.2007., 8. lpp.); Komisijas 2007. gada 19. novembra lēmumu, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu (Lieta Nr. COMP/M.4934 – *KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL*) (OV C 31, 5.2.2008., 2. lpp.).

([6]) Skatīt jo īpaši 25. un 27. punktu Lēmumā 2004/284/EK un turpmākos lēmumus, *inter alia* Lietu Nr. COMP/M.4545 – *STATOIL/HYDRO*.

(12) Pierādītās un iespējamās naftas un gāzes rezerves pasaulē 2014. gadā bija 209 934 817 170 standarta kubikmetru naftas ekvivalenta ([7]). Portugālē 2014. gadā kopējais izpētes koncesiju skaits bija 12 ([8]) un izpētes urbumu skaits – 0. Portugālē pašlaik nav pierādītu naftas un gāzes rezervju.

(13) Pēdējos trijos finanšu gados pieprasījuma iesniedzējs nav ieguvis naftu vai dabasgāzi ne Portugālē, ne kādā citā valstī; tomēr tiek lēsts, ka izpētes rezultātā dziļūdens izpētes apgabalos Portugāles teritorijā, attiecībā uz kuriem piešķirtas atļaujas, var tikt atklāti [… standarta kubikmetru] ogļūdeņraža ([9]). 2014. gadā mātesuzņēmuma *ENI S.p.A.* pierādīto un iespējamo naftas un gāzes izpētes rezervju pasaules tirgus daļa bija 0,9 % ([10]).

(14) Izpētes tirgus nav ļoti koncentrēts. Neņemot vērā valsts uzņēmumus, tirgū principā darbojas lielie uzņēmumi, piemēram, *ExxonMobil*, *Chevron*, *Shell*, *BP* un *Total*. 2014. gadā pasaules naftas un dabasgāzes izpētes tirgū lielo uzņēmumu attiecīgās tirgus daļas bija 2,8 % (*ExxonMobil*), 2,1 % (*Chevron*), 1,9 % (*Shell*), 1,4 % (*BP*), 1,4 % (*Total*). Kas attiecas uz valsts uzņēmumiem, to attiecīgās pasaules naftas un dabasgāzes izpētes tirgus daļas bija 13,6 % (*Saudi Aramco*), 7,4 % (*Gazprom*), 4,8 % (*Qatar Petroleum*), 4,7 % (*National Iranian Oil Company*) ([11]). *Eni S.p.A.* tirgus daļa bija 0,9 % no pasaulē pierādītajām un iespējamajām naftas un dabasgāzes rezervēm. Kas attiecas uz ES teritoriju, *Eni S.p.A.* tirgus daļa bija 4 % no pierādītajām un iespējamajām naftas un dabasgāzes rezervēm ([12]). Šie faktori norāda, ka uz šo darbību attiecas tieša konkurence.

IV. **SECINĀJUMS**

(15) Ņemot vērā 1.–14. apsvērumā izklāstīto informāciju, nosacījums par tiešu konkurenci, kas noteikts Direktīvas 2004/17/EK 30. panta 1. punktā, Portugālē būtu jāuzskata par izpildītu.

(16) Nosacījums par neierobežotu piekļuvi tirgum uzskatāms par izpildītu, tāpēc Direktīva 2004/17/EK nebūtu jāpiemēro nedz gadījumos, kad līgumslēdzēji piešķir līgumus, kas paredzēti, lai dotu tiesības Portugālē veikt naftas un dabasgāzes izpēti, nedz arī tad, kad tiek organizēti projektu konkursi šādas darbības veikšanai minētajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

(17) Šā lēmuma pamatā ir juridiskā un faktiskā situācija laikposmā no 2015. gada 29. jūlija līdz 11. septembrim, kā to atspoguļo pieprasījuma iesniedzēja sniegtā informācija. Lēmumu var pārskatīt, ja būtiskas izmaiņas juridiskajā vai faktiskajā situācijā norādīs, ka Direktīvas 2004/17/EK 30. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi vairāk nav izpildīti.

(18) Šajā lēmumā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar Publiskā iepirkuma padomdevējas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Direktīva 2004/17/EK neattiecas uz līgumslēdzēju piešķirtiem līgumiem, kuri paredzēti, lai dotu tiesības naftas un dabasgāzes izpētei, kas jāveic Portugālē.

([7]) Saskaņā ar *Wood Mackenzie* datiem, uz kuriem atsaucas pieprasījuma iesniedzējs.

([8]) Tajos ietilpst dziļās atkrastes bloki, *Barreiro* koncesija un papildus bloki "*Caranguejo*" un "*Sapateira*" Algarves baseinā, par ko koncesija jau ir piešķirta, bet vēl nav parakstīti koncesijas līgumi.

([9]) [konfidenciāla informācija].

([10]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.

([11]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.

([12]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Briselē, 2015. gada 20. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Elżbieta BIEŃKOWSKA